

Муниципальная бюджетная дошкольная образовательная организация  
Центр развития ребенка – детский сад «Аленушка»  
муниципального района «Вилуйский улус (район)» Республика Саха (Якутия)

**Тема: Төрөппүттэргэ сүбэ «Оҕо уонна кинигэ»**

Выполнила: Мухоплева Надежда Михайловна

2025 г. Вилюйск

Мухоплева Надежда Михайловна-Воспитатель  
МБДОУ ЦРР д/с "Аленушка"  
г. Вилюйск /Вилюйский улус;  
Төрөшпүттэргэ сүбэ «Оҕо уонна кинигэ»

Төрөшпүттэргэ сүбэ «Оҕо уонна кинигэ»

**Сыала:** Оҕо иитиитигэр кинигэ улахан оруоллаабын төрөппүккэ тиэрдии, чөл куттаах буола улаатарыгар, инники олоҕор кинигэ туһалаабын биллэри.

**Сорук:**

1. Кинигэттэн оҕо элбэххэ сайдарын уөрэтии, ырытыы
2. Кинигэни таптыыр оҕо үтүө өрүттэрэ
3. Дьиэ кэргэннэ оҕону кинигэбэ уууйуу
4. Төрөппүт оҕото уонна бэйэтэ кинигэбэ интириэстээх буолалларын ситиһии

Кинигэ олоххо улахан суолталаах. Кинигэ көмөтүнэн үөрэнэбит сайдабыт, билэбит – көрөбүт. Кинигэни ааҕар киһи өйө-санаата тупсар, олоххо көрүүтэ уларыйар, оҕолорго үөрэхтэригэр көмө-тирэх буолар. Кинигэни аахпакка, ааҕарга үөрэммэккэ дэгиттэр сайдыылаах, дириҥ культууралаах, үрдүк үөрэхтээх, киэн өйдөөх – санаалаах, аныгы олоҕу кытта тэнгэ хардыылаһар киһи буолбаккын. Кинигэни ааҕар киһи үөрэхтээх, үчүгэй үлэлээх, билиитэ көрүүтэ киэн, дьону – сэргэни кытта уопсай тылы булар, суруга – бичигэ ситимнээх, тыла – өһө уус-уран өркөн өйдөөх буолар.

Кинигэ барыга үөрэтэр. Бастатан туран, ааҕарга, суруйарга. Иккиһинэн, тылы-өһү сөпкө туттарга. Олох онкулларын туоруурга. Төһөлөөх киһини кинигэ билии киэн аартыгар сирдээн, умсугутан, сайыннаран үөһэ көтүппүтэ буолуой.

Хомойуох иһин билиҥҥи үйэбэ оҕолор телевизорга, телефонна, планшетка күнү быһа олороллоруттан гаджет элбээһиниттэн, кинигэбэ интириэстэрэ сүтэн эрэр. Оҕо кинигэбэ интириэһэ сүппэтин курдук манньк сүбэлэри биэриэхпит этэ:

Оҕону саастарынан көрөн сөптөөх хас биирдии дьиэбэ, библиотечнай полкаба остуоруйалар, оҕо суруйааччыларын кинигэлэрэ, сериялар, справочниктар, энциклопедиялар ону таһынан өйү сайыннаран оонньуулаах, соруудахтаах кинигэлэр баар буолаллара биһирэнэр; (холобур дьиэ кэргэнинэн иллэн кэмнэ оонньуулаах, соруудахтаах кинигэлэри туһанан оҕо интэриэһин кыра сааһыттан сайыннарыахха сеп)

Оҕо 3-4 сааһыттан ийэ, аҕа кыра ойуулаах кинигэлэри оҕону кытта көрүүхтээх, кэпсиэхтээх.

Оџо уһуяаныгар сылдыар кырачаан саастаах оџолорго бэйэџит күн ахсын да буолбатар дьарык оностон дорџоонноохтук кинигэтэ ааџан иһитиннэрин. Онтон улаатан истэџин аайы кинигэни таларга оџоттон туох туһунан истиэн баџарарын ыйытыллар. Холобур , оџо кыыл-көтөр туһунан, остуоруйа эбэтэр мүччүргэnnээх сырыылар тустарынан истэрин ордорор.

Кинигэни ааџа, истэ үөрэммит оџо улаатан истэџин аайы истэр дьоџура сайдар, кэпсээн геройдарын кытта бииргэ үөрэр-хомойор. Кинилэртэн холобур ылар, үчүгэйи, куһаџаны араара үөрэнэр.

Оџолоргутун кытта библиотекаџа сылдыын, кинигэлэр араастарын көрдөрүн, кинигэни харыстаан туттарга үөрэтин.

Төрөппүт бу курдук улэтэ, оџо оскуолаџа киирдэџинэ биллэр. Кыра сааһыттан кинигэни доџор оностубут оџо оскуолаџа киирэригэр буукубалары эрэйэ суох билэр, өссө ону ааһан. Оскуолаџа киирэригэр ааџан киирэр.

7 саастаах оџо кинигэни сөбүлээбэт буоллаџына, бу олус куһаџан. Бу туһунан улуу педагог В.А. Сухомлинская: «Өскөтүн оџо кыра сааһыттан кинигэни таптыы үөрэммэтэх, кини олоџун устатыгар ис дууһатын көрдөбүлэ буолбатах буоллун, оччоџо оџо дууһата 13-14 сааһыгар кураанах буолуо. Маннык оџоттон толору үчүгэй киһи тахсыа диэн эрэниэххэ сатаммат.»

Түмүктээн эттэххэ, кыра оџоџо кинигэџэ тапталы ингэрии хас биирдии төрөппүттэн быһаччы тутулуктааџын умнумуоџун.